

Garriga, Àngels (1966): *Un rètol per a Curtó*. Barcelona: La Galera, il.lustracions de Fina Rifà.

Com citar: Lluch, Gemma (2013). *La lectura en català per a infants i adolescents. Història, investigació i polítiques*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 180-186

Quines dades aporta la introducció?

Primera edició: abril de 1967
Segona edició: gener de 1973
Tercera edició: setembre de 1976
Quarta edició: juliol de 1979
Cinquena edició: setembre de 1981
Sisena edició: febrer de 1983
Setena edició: maig de 1984
Vuitena edició: juny de 1985
Novena edició: setembre de 1986

© Hereus d'Àngels Garriga, 1967
© La Galera, S.A. Editorial, 1967
per l'edició en llengua catalana
Dipòsit Legal: B. 28.200 - 1986
Printed in Spain
ISBN: 84-246-7103-1

La Galera, S.A. Editorial
Ronda del Guinardó 38 - 08025 Barcelona
Imprès a Romanyà/Valls, S.A.
Verdaguer 1 - 08786 Capellades (Barcelona)

DE COM ANGELS GARRIGA VA ESCRIURE LLIBRES

Quan jo era gran, si fa no fa com vosaltres, m'agradava llegir llibres, si fa o no fa com a vosaltres també. I em pensava que aquells senyors que se'ls inventaven i els dibuixaven havien de ser diferents de la gent que jo coneixia.

Un dia que passejàvem per un camí, a la vora de Tiana, la meva mare em va dir:

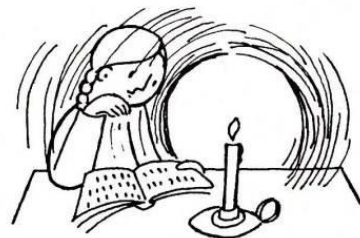
—Veus aquella senyora que passa per allà? Doncs és la que ha escrit aquell llibre que t'agrada tant.

Era un llibre molt bonic, titulat *Margarida*, i aquella senyora es diu, Lola Anglada. A mi em va sorprendre veure que una senyora que escrivia llibres sortia a passejar pel camp i era com ara la meva mare, una mica més prima.

Però després vaig voler saber més. Volia saber com era que les persones grans escrivien per als nois, i ho vaig anar preguntant i observant.

Ara us explicaré com ho va fer l'autora d'aquest llibre: Àngels Garriga.

Quan era petita a Àngels Garriga li agradava molt d'escoltar i llegir contes; tant, que a la nit, d'amagat de tothom, encenia una espelma i llegia, llegia.

També li agradava molt aprendre i recitar poesies, que és allà on els poetes posen las paraules més boniques, sapigheu-ho bé. Recitava sempre que podia, fins quan fregava els plats; si la finestra de la cuina era oberta, els veïns de la casa del costat aplaudien.

També li agradava molt d'anar al teatre; llavors encara no hi havia gaires cines. Recordava moltes comèdies i les representava amb els seus amics i fins de vegades ella sola feia tots els papers.

Després, quan estudiava, va anar aprenent de fer unes redaccions molt boniques. Tots els seus mestres n'estaven molt contents, i li deien que escrivís.

Però Angels Garriga no va escriure llibres per a nens, ni de cap mena, al principi de ser gran, perquè tenia una altra feina. Angels Garriga era mestra i el que ella volia era que els nens i nenes de la seva classe, els seus deixebles, l'entenguessin bé.

Perquè no us penseu que només explicava lliçons; ella els ensenyava poesies —que és allà on els poetes posen les paraules més boniques, ja us ho he dit—, explicava contes, assajava comèdies, jugava, anava d'excursió, parlava per ràdio.

Tot això va durar vint anys. Són molts anys i ja us podeu pensar que en va aprendre molt de parlar amb els nois i noies.

I sabeu què va passar després de vint anys? Que Angels Garriga va caure malalta; les cames se li van paralitzar i no va poder caminar més ni anar a l'escola.

Però no es va posar gens trista, perquè si ella no podia anar a veure els nens, els nens l'anaven a veure a ella.

Van anar naixent els seus néts, deu néts; i tots li demanaven sempre:

- Àvia, explica'ns un conte.
- Àvia, cantem una cançó.
- Àvia, fes-me un dibuix.

I què us sembla que feia, l'àvia? Tot això i molt més. Els escrivia cartes, els regalava llibres; podeu comptar.

I també Angels Garriga va anar a viure en un poblet molt petit, tan petit que no és a cap mapa; però té un nom, Saifores, i té nens i nenes; el nom i els nens i nenes són les coses més importants dels pobles, sapigüeu-ho bé.

I Angels Garriga, també veia els nens de Saifores com jugaven a la plaça. Per ells va començar a escriure tot de contes i comèdies i poesies i cançons. I això va durar vint anys més.

Un bon dia, uns editors, aquests senyors que fan que els llibres que s'escriuen puguin ser llegits per tothom, van dir:

—Sap què farem, senyora Garriga? De totes aquestes coses que vostè ha escrit n'editarem llibres.

I així va ser. Per això vosaltres heu pogut llegir molts llibres d'Angels Garriga a les diferents col·leccions de LA GALERA.

Doncs bé, al final, Angels Garriga encara va fer una cosa més bonica. Va escriure un llibre, però no de contes inventats, sinó un llibre explicant fil per randa les coses que feien tots aquells nens i nenes que ella coneixia tan bé: els del seu poble, els seus néts, els seus deixebles. Tot ho va posar en un llibre que és el que teniu a les mans i que es titula: *Un rètol per a Curtó*.

A *Un rètol per a Curtó* explica com uns nens i nenes van aconseguir un rètol amb el nom del seu poble; el nom i els nens i nenes són el més important dels pobles, ja us ho he dit.

Vosaltres veureu aquest llibre, però Angels Garriga ja no el veïe editat, perquè va morir mentre el llibre s'estava imprimint. Però va morir molt contenta de saber que hi havia tants nens i nenes, vosaltres, que cantàveu, jugàveu, estudiàveu, fèieu teatre i excursions i llegíeu llibres.

Tot això us ho he pogut explicar perquè Angels Garriga era la meva mare i ella m'ensenyava de parlar amb els nois i noies.

I ¿què us sembla, ara, algun de vosaltres no té ganes d'aprendre'n molt i d'arribar a escriure llibres?

MARTA MATA i GARRIGA

Paratextos

- La introducció:
  - Descriu el caràcter de l'autora des de l'òptica de la redactora del text.
  - Destaca la relació que tenia amb la lectura, l'estudi o els professors quan era petita i amb els nens quan és adulta.
  - Apareix com a bona estudiant i mestra.
  - L'autora s'hi fa present text amb un *jo* i s'adreça directament al lector amb un *vosaltres*.
  - Les relacions personals i el joc d'identificacions que text i paratext creen van molt més enllà perquè, a través de diferents indicadors, el lector pot identificar-ne clarament l'autora, mestra de professió, amb la mestra protagonista i guia de la narració.

Índex

Quines dades aporta l'índex? De quina part del relat?

De com Angels Garriga va escriure llibres	5
En Nolasc té pressa	9
Altres personatges d'aquesta història	11
La placeta	14
El conflicte	16
Ho expliquen a la senyoreta Clara	18
Ho és, d'important, Curtó?	21
Per començar	22
Guànc i Curtó	23
El rètol	24
Vell i antic	26
El projecte de la setmana	28
Tardà al bosc	29
Es renova la discussió	30
Els bolets	33
La llista d'en Tomàs	34
De cara al museu	36
Bosc a la vista	43
Els pins d'en Damià	44
Una comissió	47
Una altra comissió	48
Fixant dates	51
Qui parla amb el capatàs?	53
La comissió del bosc en marxa	54
Temptejant el terreny	58
La petició	61
La Margarida Teulat	65

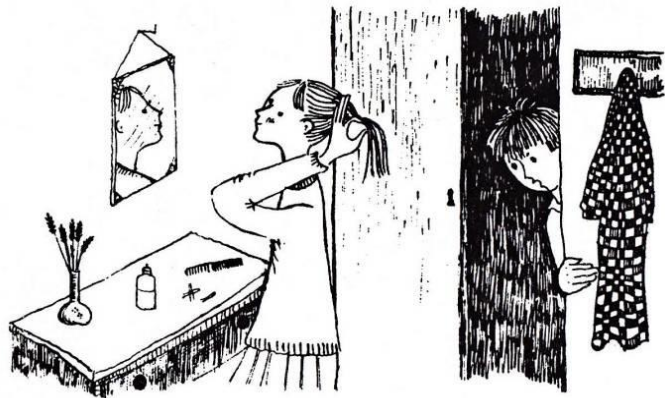
A les altres cases	69
En Damià Ripoll	71
L'entrevista amb el capatàs	74
La carta	76
Els projectes avancen	79
El carter	81
Bosc	84
Cercant diners	87
Reunió de poble	89
Visita a l'avi Pinós	91
La Biblioteca	93
Fent sots	94
Resseguint golfes	97
Llista de troballes	99
Projectes per a la fira	100
Els carrers	103
Preparant la fira	104
El temps passa	106
La fira de Sant Esteve	110
Després de la festa	114
Elecció d'arbres per a la carretera	114
La Margarida vol un contrast	116
Treballant	118
Visites al bosc	120
Les jonquilles	121
Primavera	123
Els darrers tocs	125
Mirant al fons dels segles	128
El regidor-delegat	129
Pasqua florida	131
Falten dos mesos	134
Vigílies	135
El rètol a Curtó	137
Parlem d'aquest llibre	141

Estructura narrativa quinària

1. Presentació dels protagonistes.
2. Problema: aconseguir un indicador de carretera per al poble de Curtó.
3. Accions per resoldre'l: un projecte col·lectiu amb conseqüències:
  - Enfortir l'amistat entre els protagonistes o la unió de la colla.
  - Les accions proposades sempre es realitzen amb «alegria» i «sense discussions violentes» i les decisions es prenen en assemblea, de forma democràtica i en ocasions es formen comissions per realitzar-les.
  - La mestra diu als alumnes «Donar importància al poble és cosa de tots: grans i petits. Jo em penso que tothom hi estarà conforme. Però caldrà que ens ajudin. I els ho haurem de fer entendre» (p. 42) o més endavant: «Si tothom ens hi ajuda, sí que es podrà fer, homes i dones, a més de nosaltres, perquè el poble és de tots» (p. 63) o «Molta gent fa molta feina» (p. 97).
4. Resolució del problema: el rètol és atorgat a Curtó.
5. S'hi inclou una darrera seqüència on es destaca els valors que han portat els protagonistes a realitzar l'acció proposada: la generositat i el treball en equip.

*A aquella mainada que va fer bonic
Saifores, i a tota la mainada que esti-
ma i treballa pel seu poble, petit i gran.*

EN NOLASC TÉ PRESSA

Aquell dilluns d'octubre, al matí, mitja hora abans de començar l'escola, en Nolasc tenia els nervis de punta.

—Au, va, Sulamita —çridava a sa germana—, que véns o no véns?

Tot ell frisava. Frisava molt sovint en Nolasc. Qualsevol cosa el treia de polleguera. I avui, especialment.

Els esdeveniments eren molt greus, al seu entendre, i calia prendre una determinació.

El dia anterior, cap al tard, després de l'enrabiada que havien pres ell i els altres xicots de Curtó van quedar que en parlarien a l'escola, a veure què hi diria la senyoreta, ella que en tot volia posar sempre pau.

I ara, la cançonera de la Sulamita encara no estava llesta. Ho era molt, de cançonera, sa germana. És clar, tan presumida...

Havia de dur els cabells rossos sempre ben pentinats i lligats al capdemunt de la closca d'aquella manera que en diuen «cua de cavall».

«Cua de cavall!» Ja li donaria una bona cua de cavall en Nolasc! Al menys necessitava mitja hora perquè li quedés a gust. I que el serrellet li tapés el front, mig cap a la dreta i mig cap a l'esquerra. Ni un cabell fora de lloc. Ja us dic jo... I després caldria que els plecs de la faldilla caiguessin ben aplomats; i raspallar la jaqueta... Ai, bona nina!

—Jo me'n vaig —va cridar en Nolasc—. Ja faràs cap quan voldràs.

Espais: escola

- Representació idíl·lica que mediadors i pares tenien del que havia de ser un centre educatiu.
- Pròxima a «Escola Nova» que havien conegut Alexandre Galí, Artur Martorell (membre del jurat que atorga la condició de finalista al premi Folch i Torres al llibre) i l'autora, Àngels Garriga durant la República i que volien reproduir a l'escola Talitha que els acollia.
- Les il·lustracions descriuen la imatge del text: decisions assembleàries acordades pels escolars, incidència del seu treball en la vida del poble, formació de comissions per a la realització de les tasques, una formació present en la vida quotidiana de l'escolar, etc.

mètica i de geometria; la geografia no se n'escapava, perquè calia fer mapes dels pobles i viles amb les fides de més anomenada; i els materials que feien servir per als objectes que preparaven els donaven ocasió d'estudiar una munió de coses.

I pel que es refereix a l'execució dels esmentats objectes, valga'ns Déu: allò semblava un taller al fort de la feina.
Compteu:

La classe

La classe

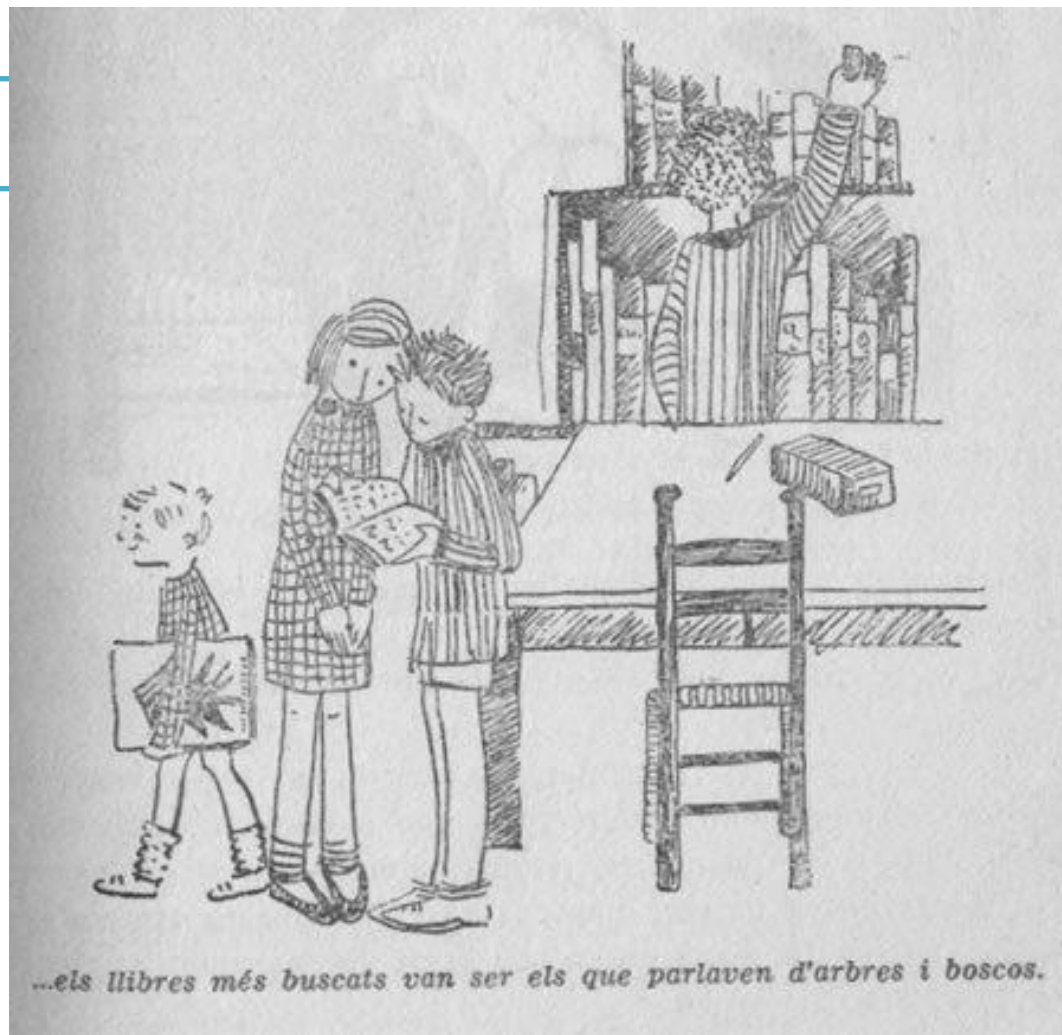

...cada vegada que ho diguessin, una pinya!

oberta, i els cabells d'en Quirze i en Jordi Torrents començaven a posar-se de punta.

La senyoreta va prosseguir:

La biblioteca

... i els miraven treballar, una mica divertits.

...duien empenya aquells nicots i mosses...

La colla (mixta)

- *Un rètol per a Curtó* és la primera que incorpora la colla mixta. Els altres autors només proposen colles de nens com Sorribas en *El zoo d'en Pitus*.
- Una conseqüència de la presència de les pautes marcades pels grups educatius és la intervenció dels personatges femenins en la trama narrativa.
- S'hi fa d'una forma explícita i argumentada a través del discurs del narrador.

ment la Salumita Pinós, amb la cua de cavall que tant empipava el seu germà; pel camí s'havia trobat amb la Claudina Marjals, germana d'en Janet, que mai no anava a l'escola amb el seu germà perquè ell volia ser-hi mitja hora

abans de començar, per xerrar una mica amb tots els qui arribessin; i la Claudina, en canvi, tenia punt a deixar el llit fet i el dormitori ben endreçat al matí, i el menjador net i escombrat a la tarda.

Com citar: Lluch, Gemma (2013). [La lectura en català per a infants i adolescents. Història, investigació i polítiques.](#) Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 180-186

Veü del narrador

- Narrador omniscient: *nosaltres* = el *jo* narrador + el *vosaltres* lectors:
  - «I ja sabem que els fòssils no es troben sinó enterrats entre capes de terres i roques» (URC, 11).
- Principal exponent de la ideologia (entesa com a valors socials i educatius proposats i defensats en el text) explícita al llarg del text.
- Comentaris que destaquen valors educatius com:
  - «Per molta feina que tinguessin, res del món no els havia privats de fer el canvi de llibres el dissabte al matí. No ho haurien volgut els llegidors hi ho haurien permès els bibliotecaris» (URC, 28).
- O valors humans:
  - «Van resoldre que havien guanyat tots, encara que en Nolàs no va estar gaire conforme; però aviat l'alegria va fer-li oblidar la petita ferida de l'amor propi» (URC, 140).